

XIV. ORSZÁGOS NEMZETKÖZI JOGI JOGESETMEGOLDÓ VERSENY

2023-2024. tanév

I. (írásbeli) forduló

Tényállás:

(1) Viria és Metulon két, eltérő kontinensen fekvő állam, amelyek diplomáciai kapcsolatban állnak egymással, azonban gazdasági, kereskedelmi kapcsolataik elenyészők. Mindkét állam tagja az ENSZ-nek és szakosított intézményeinek, más nemzetközi szervezetnek ugyanakkor nem. Mindkét állam tett alávetési nyilatkozatot, elismerve ezzel a Nemzetközi Bíróság joghatóságát. Viria alávetési nyilatkozata azonban tartalmaz egy kitétele, miszerint „az állam belső joghatóságához tartozó kérdések kapcsán a Nemzetközi Bíróság nem bír joghatósággal”.

(2) A Viria területén évszázadok óta élő khaszori kisebbség – amely az állam lakosságának mintegy harmadát teszi ki – immár hosszú ideje függetlenedni szeretne. Jelenleg részleges autonómiával rendelkeznek, amely kulturális és nyelvi jogokban ölt testet. A helyi közigazgatásban használhatják saját nyelvüket, azonban a központi hatalom adminisztratív akadályokkal blokkolta az etnikai alapon szerveződő khaszori párt megalapítását. A khaszori kisebbség elsődleges célkitűzése területi autonómia és saját parlament létrehozása volna, amelyet azonban Viria alkotmánya nem tesz lehetővé. 2023 márciusában tüntetéssorozat kezdődött a khaszorik lakta településeken, amelyre a központi kormányzat egyre erőteljesebb rendőri fellépéssel reagált. A khaszorik egy kis csoportja ennek hatására militarizálódott és terrortámadások sorozatával fenyegették meg Viria kormányát.

(3) 2023 nyarán a khaszorik saját maguk által szervezett népszavazást tartottak az általuk lakott területeken, amelyen a résztvevők 80%-a voksolt az elszakadás mellett, jöllehet a választópolgárok csupán 45%-a vett részt a referendumon. A központi kormányzat érvénytelennek nyilvánította a népszavazást, mivel azt egy be nem jegyzett párt szervezte, az arra hatáskörrel rendelkező hivatalos hatóság helyett. A khaszorik politikai szervezete ettől függetlenül a 'népszavazás' eredményére hivatkozással deklarálta az elszakadást, az önálló Khaszória megalapítását, valamint kormányuk létrejöttét. Viria kormányfője bejelentette, hogy az alkotmányellenesen létrejött államalakulatot soha nem fogja elismerni, majd fegyveres erőit mozgósította az általuk „lázádnak” tekintett mozgalom leverésére és az „állam elleni bűncselekmények elkövetőinek” felelősségre vonására. A khaszorik helyzete azonban megosztotta mind Viria lakosságát, mind a hadsereg vezetését. Utóbbi nem kívánt erőszakkal fellépni, ezért a fegyveres erők megálltak az újonnan kialakított határon és nem hatoltak be khaszori területre.

(4) Az ENSZ tagállamainak véleménye megoszlik az új állam elismerése kapcsán. Metulon az elsők között ismerte el Khaszóriát, Viria heves tiltakozása mellett. Viria államfője 2023 őszén több államba is ellátogatott, igyekezve meggyőzni az országok vezetőit, ne ismerjék el az újonnan kikiáltott entitást. Amikor azonban Viria államfőjének gépe Metulon légtere felett haladt át, a helyi légi irányítás leszállásra kötelezte az államfő gépét biztonsági

kockázatra hivatkozva. Biztonsági szakemberekkel vették körbe a gépet, nem engedték kiszállni az államfőt, továbbá követelték a gép átvizsgálásának lehetővé tételét, amelyet Viria államfője megtagadott. A csomagokat Metulon hatóságai az ellenállást legyűrve levették a gépről, viszont nem bontották fel, csupán drogkereső kutyákkal szagoltatták meg, illetve radioaktív sugárzást mérő Geiger-Müller számlálóval ellenőrizték. Intenzív nemzetközi nyomásra a leszállást követő 24 óra múlva adták meg végül a felszállási engedélyt a viriai államfő gépe számára.

(5) A fenti incidenst követően Viria 2023. november 30-án a Nemzetközi Bírósághoz fordult peres eljárást kezdeményezve, kérve a bíróságtól, hogy állapítsák meg: a Metulon által fogantatosított intézkedések megsértettek az államfői immunitás nemzetközi szokásjogi normáját. Metulon még aznap eljuttatott egy jegyzéket a Nemzetközi Bíróság Titkársága részére, mely szerint visszavonja az általa korábban tett alávetési nyilatkozatot.

Kérdések:

- (1) Mennyiben volt lehetősége a khaszori népcsoportnak elszakadni Viriától a nemzetközi jog alapján? Tekinthetjük a történeteket ún. jogorvosló elszakadásnak, és ha igen, miért?**
- (2) Jellemezze Khaszoria jogi helyzetét: létrejött új állam a nemzetközi jog alapján? Milyen jogkövetkezményekkel jár ez a többi országra nézve?**
- (3) Sérült-e az államfőket megillető immunitás Metulon hatóságainak cselekményei miatt? Válaszát indokolja!**
- (4) Milyen feltételek mellett állapítható meg a Nemzetközi Bíróság joghatósága az ügyben az államfői immunitás mint szokásjogi norma megsértése tárgyában?**

Az I. (írásbeli) forduló jogeset-megoldásainak elküldési határideje:

2024. február 15, 23:59

A megoldásokat a nemzetkozijog.verseny@gmail.com e-mail címre küldjék.

Bővebb felvilágosítás:

nemzetkozijog.verseny@gmail.com

<http://www.nemzetkozijog.hu/verseny>

<https://www.facebook.com/njverseny/>